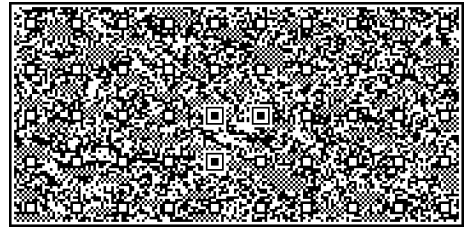

เรื่อง
ระบบไตสวน

ระบบไต่สวน

วิธีพิจารณาคดีในศาลปกครองใช้ระบบไต่สวน ซึ่งเป็นระบบที่ศาลมีบทบาทสำคัญในการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน โดยศาลอาจแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมด้วยการนัดไต่สวนคู่กรณี หรือเรียกพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งการออกไปเดินเผชิญสืบ (การไปสืบเสาะหาข้อเท็จจริง ณ สถานที่เกิดเหตุ) เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่จำเป็นต่อการพิจารณาพิพากษาคดีอย่างครบถ้วน

การพิจารณาคดีโดยใช้ระบบไต่สวนทำให้เอกชนซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีข้อมูลและพยานหลักฐานในครอบครอง และไม่มีความรู้ในข้อกฎหมาย สามารถดำเนินคดีได้อย่างเท่าเทียมกับคู่กรณีที่เป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งถือเป็นหลักประกันความยุติธรรมที่คู่กรณีจะได้รับจากการดำเนินคดีในศาลปกครอง

วิธีพิจารณาคดีปกครองจะใช้หลักการฟังความสองฝ่าย กล่าวคือ ศาลปกครองจะเปิดโอกาสให้คู่กรณีชี้แจง แสดงหลักฐานประกอบข้ออ้างของตน และโต้แย้งคัดค้านการนำเสนอหรือการกล่าวอ้าง ตลอดจนแก้ข้อกล่าวหาของอีกฝ่ายหนึ่งเสมอ โดยผ่านการทำคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ และคำให้การเพิ่มเติม ซึ่งจะต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้ คู่กรณียังมีสิทธิขอตรวจดูพยานหลักฐานที่แต่ละฝ่ายได้ยื่นไว้ในสำนวน เว้นแต่มีกฎหมายคุ้มครองว่าไม่ต้องเปิดเผยหรือศาลเห็นว่าไม่ควรเปิดเผย เพื่อไม่ให้เกิดการดำเนินงานของรัฐเสียหาย การฟ้องคดีต่อศาลปกครองจึงสามารถมั่นใจได้ว่าวิธีพิจารณาคดีของศาลปกครองซึ่งใช้ระบบไต่สวน จะให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน

คำให้การ

เมื่อศาลปกครองมีคำสั่งรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีแล้วจะส่งสำเนาคำฟ้องและสำเนาพยานหลักฐานให้ผู้ถูกฟ้องคดีทำคำให้การมายื่นต่อศาลภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำฟ้อง หรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด โดยผู้ถูกฟ้องคดีอาจยอมรับหรือโต้แย้งคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีที่เห็นว่าไม่ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงด้วยการชี้แจงและแสดงเหตุผลของตน โดยศาลจะกำหนดประเด็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีต้องให้การหรือให้จัดส่งพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดีด้วยก็ได้ แต่ถ้าผู้ถูกฟ้องคดีไม่ทำคำให้การหรือส่งพยานหลักฐานยื่นต่อศาลภายในเวลาที่กำหนด จะถือว่าผู้ถูกฟ้องคดียอมรับข้อเท็จจริงตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง ซึ่งศาลจะพิจารณาคดีต่อไปตามความเห็นเป็นการยุติธรรม

คำคัดค้านคำให้การ

หลังจากผู้ถูกฟ้องคดีส่งคำให้การแล้ว ศาลจะส่งสำเนาคำให้การพร้อมสำเนาพยานหลักฐานไปให้ผู้ฟ้องคดีเพื่อให้นำคำคัดค้านคำให้การ โดยศาลจะกำหนดประเด็นที่ต้องชี้แจงหรือให้จัดส่งพยานหลักฐานใดเพิ่มเติมด้วยก็ได้ ผู้ฟ้องคดีจะต้องส่งคำคัดค้านคำให้การหรือพยานหลักฐานยื่นต่อศาลภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำให้การ หรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่ถ้าผู้ฟ้องคดีไม่มีประเด็นใดจะคัดค้านเพิ่มเติมและไม่ต้องการที่จะนำคำคัดค้านคำให้การ ผู้ฟ้องคดีต้องทำหนังสือแจ้งให้ศาลทราบภายใน 30 วัน หรือภายในเวลาที่

ศาลกำหนดว่าไม่ประสงค์จะทำคำคัดค้านคำให้การและขอให้ศาลดำเนินคดีต่อไป เพราะถ้าผู้ฟ้องคดีไม่แจ้งให้ศาลทราบ ศาลอาจจะสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

คำให้การเพิ่มเติม

เมื่อผู้ฟ้องคดียื่นคำคัดค้านคำให้การต่อศาลแล้ว ศาลจะส่งสำเนาคำคัดค้านคำให้การให้ผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อทำคำให้การเพิ่มเติมยื่นต่อศาลภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำคัดค้านคำให้การ หรือภายในเวลาที่ศาลกำหนด และเมื่อศาลได้รับคำให้การเพิ่มเติมแล้ว ศาลจะส่งสำเนาคำให้การเพิ่มเติมนั้นให้แก่ผู้ฟ้องคดีทราบต่อไป

การยื่นเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ ต่อศาล คู่กรณีจะยื่นด้วยตนเองหรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ โดยจะถือว่าวันที่ส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานแก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์เป็นวันที่ยื่นเอกสารหรือพยานหลักฐานนั้นต่อศาล

หากคู่กรณีต้องการให้ผู้อื่นยื่นเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ ต่อศาลแทนตน คู่กรณีต้องทำหนังสือมอบฉันทะแนบมาพร้อมด้วย

ผู้ที่สนใจสามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มต่างๆ เช่น แบบฟอร์มคำให้การ คำคัดค้านคำให้การ คำให้การเพิ่มเติม แบบฟอร์มใบมอบฉันทะ/ใบมอบอำนาจ แบบฟอร์มคำร้อง/คำขอ ฯลฯ ได้ที่ เว็บไซต์ศาลปกครอง www.admincourt.go.th